

زیر نظر: علی اصغر محکی

جلد دوم

حک مروایى نوین شهرى

رویکردها، مناهیم، مسائل و چالش‌ها

نویسندگان: سید احمد فیروز آبادی، حسین ابدانی جاجرمی، محمد حسین پناهی، زینب تقی پوراناری، پیروز خاکی نجف آبادی، احمد رضایی، پیام روشنفکر، محمد سلطانی فر، مرجان شاهرخیان، محمد حسین شربتیان، رحمت الله صدیق سروستانی، احمد غلامرضا محمدی، سجاد فتاحی، غلامرضا کاظمیان، عبدالحسین کلانتری، شریما محمدی، شریف مطوف، کاوه مظفری، سید محمود نجاتی، سینی، شهناز هاشمی



انتشارات تیسرا

ای جهان دیده بود خویش از تو

هیچ بودی نبوده پیش از تو

سرشناسه	:	محکی، علی اصغر، ۱۳۴۲-
عنوان و نام پدیدآور	:	حکمروایی نوین شهری؛ درک و مفاهیم، مسائل و چالش‌ها / گردآورنده: علی اصغر محکی.
مشخصات نشر	:	تهران: تیس، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری	:	۲ ج؛ ۳۱۴ ص؛ جدول، نمودار؛ ۲۱/۵ × ۲۸.
فروست	:	انتشارات تیس؛ شماره نشر ۲۳۴. کتاب شمار ۱۸.
شابک	:	۲۹۹۰۰۰ ریال؛ ج ۱: ۹-۴۷-۷۲۱۲-۹۷۸-۶۰۰-۰۷۶۹۳-۸۰۰-۹۷۸-۶۰۰-۰۷۶۹۳-۸۰۰
وضعیت فهرست‌نویسی	:	فیا
موضوع	:	شهرداری - ایران - کنگره‌ها.
موضوع	:	نهادهای اجتماعی - ایران - کنگره‌ها.
شناسه افزوده	:	محکی، علی اصغر، ۱۳۴۲-
رده‌بندی کنگره	:	۱۳۹۶ م ۳ / آ ۲ / ۷۴۴۳ JS
رده‌بندی دیویی	:	۳۵۲/۱۶-۹۵۵
شماره کتابشناسی ملی	:	۳۴۴۱۲۱۵

حکمروایی برین دهری، ویکردها، مفاهیم، مسائل و چالش‌ها؛ جلد دوم

زیر نظر دکتر علی‌اصغر محکم

نویسندگان: دکتر سید احمد فیروز آبادی، دکتر حسن ایمانی جاجرمی، دکتر محمدحسین پناهی،

زینب تقی‌پور اناری، دکتر پیروز حناپور، دکتر خاکی نجف‌آبادی، دکتر احمد رضایی،

پیام روشنفکر، دکتر محمد سلطانی‌فر، مریم‌بان شاهرخ‌ن، محمدحسن شربتیان،

دکتر رحمت‌الله صدیق‌سروستانی، دکتر احمد عیاقون، دکتر محمد فاضلی، سجاد فتاحی،

دکتر غلامرضا کاظمیان، دکتر عبدالحسین کلانتری، نریمان محمدی، دکتر شریف مطوف،

کاوه مظفری، دکتر سید محمود نجاتی حسینی، دکتر شهرهاش

مدیر تولید: فاطمه شهبازی

چاپ یکم: زمستان ۱۳۹۶

شماره نشر: ۲۳۴

ویراستار: فرشته نوبختی

صفحه‌آرا: سپیده امیری

لیتوگرافی: البرز نوین، چاپ: عطا، صحافی: ساغر مهر

ناظر فنی چاپ: سعید صادقی

تعداد: ۵۵۰ نسخه

قیمت: ۲۹۹۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۲۱۲-۴۷-۹؛ شابک دوره: ۹۷۸-۶۰۰-۷۶۸۳-۸۰-۴

پیشگفتار.....	۱۵
شهرداری به منزله یک نهاد اجتماعی؛ طرح انتقادی برخی مباحث نظری پایه.....	۱۷
دکتر سید محمود نجاتی حسینی	
مقدمه.....	۱۷
دلالت‌های جامعه‌شناختی «نهاد اجتماعی».....	۲۱
دلالت‌های فضای مفهومی برای تعبیر شهرداری.....	۲۳
سناریوهای محتمل مفهومی برای تعبیر اجتماع از شهرداری.....	۲۴
مدعیات ایده شهرداری به منزله نهاد اجتماعی: یک ارزیابی درون گفتگویی.....	۲۵
الزامات و ملزومات ایده شهرداری به منزله نهاد اجتماعی.....	۲۹
نتیجه‌گیری.....	۳۲
وضعیت مطلوب فرهنگی شهرداری به منزله نهاد اجتماعی در افق چشم‌انداز ۱۴۰۱.....	۳۳
سجاد فتاحی، دکتر محسن فاضلی	
مقدمه.....	۳۳
تحلیل گفتمان.....	۳۵
ترسیم وضعیت مطلوب فرهنگی نهاد اجتماعی.....	۳۸
وضعیت مطلوب فرهنگی شهرداری به منزله نهاد اجتماعی.....	۴۰
استلزامات حاکم شدن گفتمان حقوق شهروندی بر فضای فرهنگی شهرداری.....	۴۲
نتیجه‌گیری.....	۴۶

۴۹	کتابنامه
۵۱	چشم‌انداز وضعیت مطلوب مدیریت شهری در افق ۱۴۰۴
	دکتر غلامرضا کاظمیان
۵۱	مقدمه
۵۲	تبیین نظری مدل مطلوب مدیریت شهری
۵۹	وضعیت مطلوب و ممکن مدیریت شهری در افق ۱۴۰۴
۶۲	کتابنامه
	ارژان یا امتناء تبدیل شهرداری از سازمان خدماتی به نهادی اجتماعی: توجه به
۶۳	راهکارها، همکاری و شراکت با سازمان‌های داوطلبانه
	دکتر حسین ایمانی جاجرمی
۶۳	مقدمه
۶۴	طرح مسئله
۶۶	چهارچوب مفهومی
۶۷	گونه‌های سازمان‌ها
۷۲	تجربه‌ها همکاری مدیریت شهرداری با نهادهای مدنی
۷۶	تجربه‌های بین‌المللی شهرداری‌ها
۸۲	نتیجه‌گیری
۸۴	کتابنامه
۸۵	بازشناسایی چالش‌های حقوقی شهرداری به‌منزله نهاد اجتماعی
	دکتر پیروز حاجی‌زاد، اب‌تقی‌پور اناری
۸۵	مقدمه
۸۷	مدیریت شهری
۸۸	تحولات مدیریت شهری در کشورهای اروپایی
۸۹	سیر تجارب مدیریت شهری در ایران
۹۲	مدیریت شهری به‌منزله نهاد اجتماعی
۹۳	مدیریت عمومی: تمرکززدایی سازمانی، نهادهای مدنی
۹۸	مدیریت اجتماعی: سرمایه اجتماعی و مشارکت شهروندان
۱۰۳	نتیجه‌گیری
۱۰۵	کتابنامه

زوربخ الگوی برای مشارکت شهروندی..... ۱۰۷
دکتر محمد سلطانی فر، دکتر شهناز هاشمی

مقدمه..... ۱۰۷

استراتژی زوربخ ۲۰۲۵..... ۱۰۹

شهرداری سوئیس و ساختار محلی شهر زوربخ..... ۱۱۰

مدیریت شهری زوربخ؛ حکمرانی محلی - مردمی..... ۱۱۱

زوربخ؛ مشارکت شهروندان در توسعه فرهنگ‌های محلی..... ۱۱۳

نمای شهرداری زوربخ با بخش خصوصی در بخش فرهنگ..... ۱۱۴

توسعه همکاری‌های هنری..... ۱۱۵

وضعیت موجود و علوب شهروندی اجتماعی در تهران و راهکارهای ارتقای آن..... ۱۱۷
دکتر محمدحسین پناهی، دکتر احمد غیاثوند

مقدمه..... ۱۱۷

مبانی نظری..... ۱۱۹

روش‌شناسی پژوهش..... ۱۲۶

نتایج پژوهش..... ۱۲۷

نتیجه‌گیری..... ۱۳۵

کتابنامه..... ۱۴۰

اهداف، وظایف و مأموریت‌های مدیریت شهری در شرایط سکالوگیری نهاد اجتماعی..... ۱۴۳
دکتر محمدحسین پناهی، سجاد فتاحی

مقدمه..... ۱۴۳

سه رویکرد به نهاد اجتماعی..... ۱۴۴

تعاریف نهاد..... ۱۴۶

برساختن تعریفی برای نهاد..... ۱۵۱

نهاد مناسب..... ۱۵۳

بررسی دو نمونه تجربی از نهادسازی..... ۱۵۵

شهرداری به‌منزله نهاد اجتماعی..... ۱۵۹

نتیجه‌گیری..... ۱۶۴

کتابنامه..... ۱۶۷

هویت، شهروندی فرهنگی و نقش شهرداری‌ها..... ۱۶۹
دکتر احمد رضایی، نریمان محمدی

مقدمه.....	۱۶۹
هدف پژوهش.....	۱۷۲
روش تحقیق.....	۱۷۲
مبانی نظری: از شهروندی کلاسیک به شهروندی پست مدرن.....	۱۷۲
پست مدرنیسم و نظریه شهروندی.....	۱۷۴
گاری بر وضعیت شهروندی در ایران.....	۱۷۷
گذار از شهروندی کلاسیک به شهروندی فرهنگی.....	۱۷۸
شهرداری نقش آن در گذار از شهروندی کلاسیک به شهروندی فرهنگی.....	۱۸۱
نتیجه گیری.....	۱۸۳
کتابنامه.....	۱۸۶

نهادهای اجتماعی در مدیریت شهری؛ مروری بر تجربه در ایران (شورایاری، سازمان‌های
محله‌محور (CBOs)، طرح مدیریت محله..... ۱۸۹
دکتر عبدالعزیز کلانتری، کاوه مظفری، پیام روشنفکر

مقدمه.....	۱۸۹
مدیریت شهری سنتی.....	۱۹۰
مدیریت شهری نوین و مشارکتی.....	۱۹۴
سرمایه اجتماعی.....	۱۹۶
مشارکت.....	۱۹۸
تجارب نهادسازی در مدیریت شهری ایران.....	۲۰۱
نتیجه گیری.....	۲۱۱
کتابنامه.....	۲۱۴

شناخت وضعیت اعتماد نهادی و عوامل مؤثر بر اعتماد نهادی به شهرداری تهران..... ۲۱۷
دکتر سید احمد فیروزآبادی

مقدمه.....	۲۱۷
چهارچوب نظری.....	۲۱۹
روش‌شناسی.....	۲۲۶

۲۲۷.....	بررسی روایی سنجه‌ها.....
۲۲۸.....	روش انتخاب حجم نمونه، واحد تحلیل، سطح سنجش، حجم نمونه، سطح تحلیل.....
۲۲۹.....	برآورد حجم نمونه.....
۲۳۰.....	یافته‌های پژوهش.....
۲۳۱.....	اعتماد نهادی.....
۲۳۴.....	اعتماد نهادی به شهرداری.....
۲۳۶.....	نتیجه‌گیری.....
۲۳۸.....	کتابنامه.....

رابطه قدرت و نقش شهرداری در شکل‌گیری نشانه‌های شهری مدرن تهران؛ مطالعه موردی: شهر اعمار، برج آزادی، برج میلاد.....	
۲۴۱.....	دکتر رحمت‌الله صدیق‌سروستانی، افشین خاکی‌نجف‌آبادی

۲۴۱.....	مقدمه.....
۲۴۳.....	ادبیات نظری.....
۲۴۷.....	روش تحقیق.....
۲۴۸.....	ابزار گردآوری اطلاعات.....
۲۴۹.....	یافته‌های پژوهش.....
۲۶۸.....	نتیجه‌گیری.....
۲۷۳.....	کتابنامه.....

بررسی سیر تحول شهرداری تهران از سازمانی خدمت‌یافته اجتماعی.....	
دکتر شریک‌مطarf، جهان‌شاهرخیان	

۲۷۵.....	مقدمه.....
۲۷۷.....	بیان مسئله.....
۲۷۹.....	پرسش‌های پژوهش.....
۲۷۹.....	فرضیه‌های پژوهش.....
۲۷۹.....	چارچوب نظری پژوهش.....
۲۸۳.....	یافته‌های پژوهش.....
۲۹۲.....	نتیجه‌گیری.....
۲۹۵.....	کتابنامه.....

جایگاه نظارت همگانی در حوزه نهاد اجتماعی شهرداری..... ۲۹۷

محمدحسن شریبتیان

مقدمه..... ۲۹۷

طرح مسئله..... ۲۹۸

اهمیت موضوع..... ۲۹۹

نظارت همگانی..... ۳۰۱

نتیجه گیری..... ۳۱۰

پیشنهادات..... ۳۱۳

کتابنامه..... ۳۱۴

www.ketab.ir

پیشگفتار

پژوهش‌های اجتماعی و فرهنگی شهری، بخش ضروری و جدایی‌ناپذیر فعالیت‌های سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی و اجرای مدیریت شهر در جوامع پیشرو است. با وجود سبب‌ها، نباید این نوع پژوهش‌ها را لزوماً همانند پژوهش‌های بنیادی دانشگاهی دید. زیرا برداشت مدیران و کارگزاران و فعالان پژوهش شهری، متفاوت از تعریف است. رایج در کتاب‌های برنامه‌ریزی و مدیریت شهری دانشگاه است. این گونه نیست که برداشت، تعریف و ذهنیت آنان از مفهوم پژوهش اجتماعی و فرهنگی شهری، به مثابه یک فعالیت تحقیقاتی دانشگاهی محض و یا مجموعه‌ای از مفاهیم انتزاعی رایج به شهر باشد. از دید آنان این گونه پژوهش‌ها، با توجه به ابعاد گوناگونی که دارد، بخشی از دانش عمومی و فرهنگی زندگی در شهر است که ایده‌های اصلی ما را برای مدیریت و فعالیت و زندگی در شهر تعیین می‌کند.

از دید کارگزاران و مدیران شهر، پژوهش‌های اجتماعی و فرهنگی شهری، باید بتواند دانش فرهنگی عمومی حیاتی برای زیستن در شهر و نیازهای شهری، فعالیت شهری و کسب‌وکار و اشتغال در محیط شهری را برآورده کند؛ بنابراین پژوهش‌های یادشده، باید رویکردی کیفی و فرارشته‌ای داشته باشند و از رهاورد حوزه‌های گوناگون علوم انسانی همچون جغرافیا، برنامه‌ریزی، جامعه‌شناسی، انسان‌شناسی و مانند اینها به گونه‌ای کارآمد و

سودمند بهره برد تا به کار مدیریت شهر و زندگی در شهر بیاید.

اکنون پژوهش اجتماعی و فرهنگی شهری، تحت تأثیر دگرگونی‌های تاریخی و فناورانه، نیازهای نوشونده و اقتضائات جامعه شهری، نیازمند بازتعریف است. افزون بر این باید دانست که رویکردها و بینش غالب پژوهش اجتماعی و فرهنگی شهری که در سایر جوامع رایج هستند، ضرورتاً راهگشای مسائل و مشکلات همه جامعه‌ها نیستند و هر جامعه‌ای باید به اقتضای موارد منسب‌نمودی که با آنها درگیر است، رویکرد و روش متناسب را به کار گیرد. بر این اساس بیراه نیست اگر می‌گوییم پژوهش‌های اجتماعی و فرهنگی شهری، خواص و فعالیت فرهنگی معطوف به جامعه هدف است و کسانی که دست‌اندر کار پژوهش شهری هستند، نخبگان فعالان فرهنگی هستند که در راستای تحقق اهداف توسعه‌گرا و انسان‌دوستانه، بهبود وضعیت شهر را یاری می‌دهند.

کتاب حاضر با عنوان «حکمروایی نوین شهری» حاوی مطالب ارزشمندی از استادان برجسته مطالعات فرهنگی و اجتماعی شهری، با رویکردی میان‌رشته‌ای، انتقادی و کاربردی، متعین بر حوزه مدیریت شهری تهران نگاشته شده است. امید است مطالعه آن مفید واقع شود.

علی‌اصغر محکی